أُصُولُ السُّنَّةِ

« Oussoûl as–Sounna »

Par l'imâm Ahmad ibn Hanbal

1

اَلتَّمَسُّكُ بِمَا كَانَ عَلَيْهِ أَصْحَابُ رَسُولِ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم

L'attachement à ce sur quoi étaient les Compagnons du Prophète ('alayhi salat wa salam)

قَالَ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ أَحْمَدَ بْنَ مُحَمَّدِ بْنِ حَنْبَلٍ : أُصُولُ اَلسُّنَّةِ عِنْدَنَا: اَلتَّمَسُّكُ بِمَا كَانَ عَلَيْهِ أَصْحَابُ رَسُولِ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم وَالِاقْتِدَاءُ بِهِمْ، وَتَرْكُ اَلْبِدَعِ، وَكُلُّ بِدْعَةٍ فَهِيَ ضَلَالَةٌ، وَتَرْكُ اَلْخُصُومَاتِ، وَالْجُلُوسِ مَعَ أَصْحَابِ اَلْأَهْوَاءِ، وَتَرْكُ اَلْمِرَاءِ وَالْجِدَالِ وَالْخُصُومَاتِ فِي اَلدِّينِ. وَالسُّنَّةُ عِنْدَنَا آثَارُ رَسُولِ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم ، وَالسُّنَّةُ تُفَسِّرُ اَلْقُرْآنَ، وَهِيَ دَلَائِلُ اَلْقُرْآنِ، وَلَيْسَ فِي اَلسُّنَّةِ قِيَاسٌ، وَلَا تُضْرَبُ لَهَا اَلْأَمْثَالُ، وَلَا تُدْرَكُ بِالْعُقُولِ وَلَا اَلْأَهْوَاءِ، إِنَّمَا هُوَ اَلِاتِّبَاعُ وَتَرْكُ اَلْهَوَى.

L'imam Abû 'Abdillah Ahmad ibn Hanbal – qu'Allah lui fasse miséricorde – a dit : Selon nous, les principes fondamentaux de la sunna consistent à s'attacher à la voie sur laquelle étaient les compagnons du messager d'Allah, suivre leur exemple,

délaisser les innovations, et toute innovation est égarement. Renoncer à s'asseoir avec les gens de la passion, délaisser toute polémique, débat et dispute dans ce qui touche à la religion. La sunna de notre point de vue ce sont les textes du messager d'Allah. La sunna commente le coran et elle en est la signification. Il n'y a pas d'analogie dans la sunna. On ne lui oppose pas des exemples. Ce n'est pas le recours à la raison et aux passions qui permet de la comprendre. Il nous incombe uniquement de la suivre et de délaisser les passions.

2

اَلسُّنَّةِ اَللَّازِمَةِ اَلَّتِي مَنْ تَرَكَ مِنْهَا خَصْلَةً – لَمْ يَقْبَلْهَا وَيُؤْمِنْ بِهَا – لَمْ يَكُنْ مِنْ أَهْلِهَا

La sunna obligatoire qui fait de celui qui en délaisse une caractéristique, en ne l'acceptant pas, ou en n'y croyant pas, expulse son auteur de ses adeptes

اَلْإِيمَانُ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ

وَمِنْ اَلسُّنَّةِ اَللَّازِمَةِ اَلَّتِي مَنْ تَرَكَ مِنْهَا خَصْلَةً – لَمْ يَقْبَلْهَا وَيُؤْمِنْ بِهَا – لَمْ يَكُنْ مِنْ أَهْلِهَا

اَلْإِيمَانُ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ، وَالتَّصْدِيقُ بِالْأَحَادِيثِ فِيهِ، وَالْإِيمَانُ بِهَا، لَا يُقَالُ لِمَ وَلَا كَيْفَ، إِنَّمَا هُوَ اَلتَّصْدِيقُ وَالْإِيمَانُ بِهَا، وَمَنْ لَمْ يَعْرِفْ تَفْسِيرَ اَلْحَدِيثِ وَيَبْلُغْهُ عَقْلَهُ فَقَدْ كُفِيَ ذَلِكَ وَأُحْكِمَ لَهُ، فَعَلَيْهِ اَلْإِيمَانُ بِهِ وَالتَّسْلِيمُ لَهُ، مِثْلُ حَدِيثِ " اَلصَّادِقِ اَلْمَصْدُوقِ" وَمِثْلُ مَا كَانَ مِثْلَهُ فِي اَلْقَدَرِ، وَمِثْلُ أَحَادِيثِ اَلرُّؤْيَةِ كُلِّهَا، وَإِنْ نَأَتْ عَنْ اَلْأَسْمَاعِ وَاسْتَوْحَشَ مِنْهَا اَلْمُسْتَمِعُ، وَإِنَّمَا عَلَيْهِ اَلْإِيمَانُ بِهَا، وَأَنْ لَا يَرُدَّ مِنْهَا حَرْفًا وَاحِدًا وَغَيْرَهَا مِنْ اَلْأَحَادِيثِ اَلْمَأْثُورَاتِ

عَنْ اَلثِّقَاتِ. وَأَنْ لَا يُخَاصِمَ أَحَدًا وَلَا يُنَاظِرَهُ، وَلَا يَتَعَلَّمَ اَلْجِدَالَ. فَإِنَّ اَلْكَلَامَ فِي اَلْقَدَرِ وَالرُّؤْيَةِ وَالْقُرْآنِ وَغَيْرِهَا مِنْ اَلسُّنَنِ مَكْرُوهٌ وَمَنْهِيٌّ عَنْهُ، لَا يَكُونُ صَاحِبُهُ -وَإِنْ أَصَابَ بِكَلَامِهِ اَلسُّنَّةَ- مِنْ أَهْلِ اَلسُّنَّةِ حَتَّى يَدَعَ اَلْجِدَالَ وَيُسَلِّمَ وَيُؤْمِنَ بِالْآثَارِ.

La foi au destin, bon ou mauvais

Et fait partie de la sunna impérative, celle dont quiconque en délaisse une caractéristique car il l'a refusée ou n'y a pas cru, ne fait pas partie de ses partisans : la foi au destin, bon et mauvais, croire en la véracité des hadiths qui y sont relatifs, et avoir foi en eux, on ne dit pas « pourquoi ? » ni « comment ? ». On se contente de les prendre pour vrais et d'avoir foi en eux. Celui qui n'a pas su interpréter le hadith, et dont la raison ne l'a pas saisi, cela lui est suffisant et prend le statut de ce qui est clair. Son devoir est d'avoir foi dans le hadith et de s'y soumettre comme par exemple le hadith « le véridique qui a reçu la vérité », ou comme ce qui s'en rapproche à propos du destin, comme tous les hadiths mentionnant le fait de voir Allah dans l'au-delà, même si cela échappe à ceux qui l'entendent, et même s'ils en éprouvent de la méfiance. Son devoir ne consiste qu'à avoir foi en cela et à ne rien en rejeter, même une seule lettre. La même attitude doit être adoptée pour tous les autres hadiths transmis par des personnes de confiance. Qu'il ne discute et ne controverse avec personne. Qu'il n'apprenne pas l'art de la controverse non plus. Tenir des propos sur le destin, la vision d'Allah, le coran ou quoique ce soit d'autre des sunan, est détestable et interdit. Même si ces paroles l'ont emmené à la sunna, celui qui s'y adonne n'appartient pas aux gens de la sunna, jusqu'à ce qu'il délaisse toute controverse, et jusqu'à ce qu'il se soumette et qu'il ait foi dans les textes.

3

الْقُرْآنُ كَلَامُ اَللَّهِ وَلَيْسَ بِمَخْلُوقٍ

Le Coran est la parole d'Allah, et n'est pas crée

وَالْقُرْآنُ كَلَامُ اَللَّهِ وَلَيْسَ بِمَخْلُوقٍ وَلَا يَضْعُفُ أَنْ يَقُولَ: لَيْسَ بِمَخْلُوقٍ، فَإِنَّ كَلَامَ اَللَّهِ لَيْسَ بِبَائِنٍ مِنْهُ، وَلَيْسَ مِنْهُ شَيْءٌ مَخْلُوقٌ، وَإِيَّاكَ وَمُنَاظَرَةَ مَنْ أَحْدَثَ فِيهِ، وَمَنْ قَالَ بِاللَّفْظِ وَغَيْرِهِ، وَمَنْ وَقَفَ فِيهِ، فَقَالَ: لَا أَدْرِي مَخْلُوقٌ أَوْ لَيْسَ بِمَخْلُوقٍ، وَإِنَّمَا هُوَ كَلَامُ اَللَّهِ فَهَذَا صَاحِبُ بِدْعَةٍ مِثْلُ مَنْ قَالَ: (هُوَ مَخْلُوقٌ). وَإِنَّمَا هُوَ كَلَامُ اَللَّهِ لَيْسَ بِمَخْلُوقٍ.

Le coran est la parole d'Allah. Il n'est pas créé. Il ne faut avoir aucune faiblesse en affirmant qu'il n'est pas créé. La parole d'Allah n'est nullement distincte d'Allah. Absolument rien de sa parole n'est créé. Gardes toi de tout débat avec celui qui innove à ce sujet, avec celui qui parle de doctrine de l'énonciation, ou autre, comme celui qui s'en tient à des doutes et dit : « Je ne sais pas si elle est créée ou pas, je sais seulement que c'est la parole d'Allah ». Ce dernier est un innovateur tout comme celui qui dit : « La parole est créée ». Il faut s'en tenir uniquement à dire : « C'est la parole d'Allah et elle n'est pas créée ».

4

الْإِيمَانُ بِالرُّؤْيَةِ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ

La foi dans la vision d'Allah au Jour du Jugement dernier

وَالْإِيمَانُ بِالرُّؤْيَةِ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ كَمَا رُوِيَ عَنْ اَلنَّبِيِّ صلى الله عليه و سلم مِنْ اَلْأَحَادِيثِ اَلصِّحَاحِ، وَأَنَّ اَلنَّبِيَّ صلى الله عليه و سلم قَدْ رَأَى رَبَّهُ، فَإِنَّهُ مَأْثُورٌ عَنْ رَسُولِ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم ، صَحِيحٌ، رَوَاهُ قَتَادَةُ، عَنْ عِكْرِمَةَ، عَنْ اِبْنِ عَبَّاسٍ ; وَرَوَاهُ اَلْحَكَمُ بْنُ أَبَانٍ، عَنْ عِكْرِمَةَ، عَنْ اِبْنِ عَبَّاسٍ ; وَرَوَاهُ عَلِيُّ بْنُ زَيْدٍ، عَنْ يُوسُفَ بْنِ مِهْرَانَ، عَنْ اِبْنِ عَبَّاسٍ، وَالْحَدِيثُ عِنْدَنَا عَلَى ظَاهِرِهِ كَمَا جَاءَ عَنْ اَلنَّبِيِّ صلى الله عليه و سلم ، وَالْكَلَامُ فِيهِ بِدْعَةٌ، وَلَكِنْ نُؤْمِنُ بِهِ كَمَا جَاءَ عَلَى ظَاهِرِهِ، وَلَا نُنَاظِرُ فِيهِ أَحَدًا.

La foi dans la vision d’Allah au Jour du Jugement dernier, comme cela a été rapporté par l’envoyé dans des hadiths authentiques. L’envoyé a vu son Seigneur, cela nous a été transmis de façon authentique par Qatâda, d’après ‘Ikrima d’après Ibn ‘Abbâs. Le hadith a aussi été rapporté par al-Hakam ibn Aban, d’après ‘Ikrima, d’après Ibn Abbâs. De même qu’il a été rapporté par ‘Alî ibn Zayd, d’après Yûsuf ibn Mahrân, d’après Ibn Abbâs. Le hadith selon nous, doit être prit dans son sens apparent, comme il nous a été transmis par l’envoyé. Discuter de cela est une innovation. Mais nous avons la foi dans le hadith comme il nous est venu dans son sens apparent. Nous ne polémiquons avec personne à ce sujet.

5

الْإِيمَانُ بِالْمِيزَانِ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ

La foi dans la balance au Jour du jugement dernier

وَالْإِيمَانُ بِالْمِيزَانِ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ كَمَا جَاءَ، يُوزَنُ اَلْعَبْدُ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ فَلَا يَزِنُ جَنَاحَ بَعُوضَةٍ، وَتُوزَنُ أَعْمَالُ اَلْعِبَادِ كَمَا جَاءَ فِي اَلْأَثَرِ، وَالْإِيمَانُ بِهِ، وَالتَّصْدِيقُ بِهِ، وَالْإِعْرَاضُ عَمَّنْ رَدَّ ذَلِكَ، وَتَرْكُ مُجَادَلَتِهِ.

Et la foi dans la balance au Jour du jugement dernier, comme cela est parvenu : « Le serviteur se pesé le Jour du Jugement dernier. Il ne pèsera pas plus lourd qu'une aile de moustique ». Et les actes des serviteurs seront pesés comme cela est venu dans les textes. On a foi en cela, on le considère comme vrai, on s'éloigne de celui qui trouverait à y redire et on s'abstient de polémiquer avec lui.

6

أَنَّ اَللَّهَ يُكَلِّمُ اَلْعِبَادَ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ

Allah parlera aux créatures le Jour du jugement

وَأَنَّ اَللَّهَ يُكَلِّمُ اَلْعِبَادَ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ لَيْسَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَهُ تُرْجُمَانٌ، وَالْإِيمَانُ بِهِ وَالتَّصْدِيقُ بِهِ.

Allah parlera aux créatures le Jour du jugement, sans l'intermédiaire d'un traducteur. Nous avons foi en cela et le considérons comme vrai.

7

الْإِيمَانُ بِالْحَوْضِ

La foi dans le bassin

وَالْإِيمَانُ بِالْحَوْضِ، وَأَنَّ لِرَسُولِ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم حَوْضًا يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ تَرِدُ عَلَيْهِ أُمَّتُهُ، عَرْضُهُ مِثْلُ طُولِهِ، مَسِيرَةَ شَهْرٍ، آنِيَتُهُ كَعَدَدِ نُجُومِ اَلسَّمَاءِ عَلَى مَا صَحَّتْ بِهِ اَلْأَخْبَارُ مِنْ غَيْرِ وَجْهٍ.

Et la foi dans le bassin : Le messager d'Allah aura un bassin au Jour du Jugement à la source duquel boira sa communauté. Sa largeur, égale à sa longueur, sera de l'équivalent d'un mois de marche, ses récipients seront aussi nombreux que les étoiles dans le ciel, conformément aux informations et textes authentiques par plus d'une voie de transmission.

8

الْإِيمَانُ بِعَذَابِ اَلْقَبْرِ
La foi au châtiment de la tombe

وَالْإِيمَانُ بِعَذَابِ اَلْقَبْرِ، وَأَنَّ هَذِهِ اَلْأُمَّةَ تُفتَنُ فِي قُبُورِهَا، وَتُسْأَلُ عَنِ اَلْإِيمَانِ وَالْإِسْلَامِ، وَمَنْ رَبُّهُ ؟ وَمَنْ نَبِيُّهُ ؟ وَيَأْتِيهِ مُنْكَرٌ وَنَكِيرٌ، كَيْفَ شَاءَ اَللَّهُ وَكَيْفَ أَرَادَ، وَالْإِيمَانُ بِهِ وَالتَّصْدِيقُ بِهِ.

Et la foi au châtiment de la tombe : Chaque membre de cette communauté sera éprouvé dans sa tombe, interrogé sur la foi et sur l'islam. Et qui est son seigneur ? Qui est son prophète ? Alors viendront à lui Munkar et Nakîr, comme l'a voulu Allah. Nous avons foi en cela et le considérons vrai.

9

الْإِيمَانُ بِشَفَاعَةِ اَلنَّبِيِّ صلى الله عليه و سلم
La foi dans l'intercession du Prophète
(ʻalayhi salat wa salam)

وَالْإِيمَانُ بِشَفَاعَةِ اَلنَّبِيِّ صلى الله عليه و سلم ، وَبِقَوْمٍ يَخْرُجُونَ مِنَ اَلنَّارِ بَعْدَ مَا اِحْتَرَقُوا وَصَارُوا فَحْمًا، فَيُؤْمَرُ بِهِمْ إِلَى نَهْرٍ عَلَى بَابِ اَلْجَنَّةِ كَمَا جَاءَ فِي اَلْأَثَرِ، كَيْفَ شَاءَ اَللَّهُ، وَكَمَا شَاءَ، إِنَّمَا هُوَ اَلْإِيمَانُ بِهِ، وَالتَّصْدِيقُ بِهِ.

Et la foi dans l'intercession du Prophète, et d'un groupe de gens qui sortiront de l'enfer, après y avoir été brûlés jusqu'à devenir du charbon. Il sera ordonné de les amener à un fleuve situé à l'entrée du paradis, comme cela est venu dans les textes, et ce, comme Allah le veut, et de la manière qu'Il l'a voulu. Nous devons avoir la foi en cela et la véracité.

10

الْإِيمَانُ أَنَّ اَلْمَسِيحَ اَلدَّجَّالَ خَارِجٌ، مَكْتُوبٌ بَيْنَ عَيْنَيْهِ كَافِرٌ
La foi que le faux messie sortira, qu'il sera écrit 'mécréant' entre ses yeux

وَالْإِيمَانُ أَنَّ اَلْمَسِيحَ اَلدَّجَّالَ خَارِجٌ، مَكْتُوبٌ بَيْنَ عَيْنَيْهِ كَافِرٌ وَالْأَحَادِيثُ اَلَّتِي جَاءَتْ فِيهِ، وَالْإِيمَانُ بِأَنَّ ذَلِكَ كَائِنٌ، وَأَنَّ عِيسَى اِبْنَ مَرْيَمَ عَلَيْهِ اَلسَّلَامُ يَنْزِلُ فَيَقْتُلُهُ بِبَابِ لُدٍّ.

Et la foi que le faux messie sortira, qu'il sera écrit 'mécréant' entre ses yeux, et les hadiths à ce sujet sont nombreux. Et la foi que tout cela va se produire. Et que 'Issâ descendra et le tuera, à Loudd.

11

الْإِيمَانُ قَوْلٌ وَعَمَلٌ، يَزِيدُ وَيَنْقُصُ

La foi est actes et paroles, elle augmente et diminue

وَالْإِيمَانُ قَوْلٌ وَعَمَلٌ، يَزِيدُ وَيَنْقُصُ كَمَا جَاءَ فِي اَلْخَبَرِ: أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا ([1]) وَمَنْ تَرَكَ اَلصَّلَاةَ فَقَدْ كَفَرَ وَلَيْسَ مِنَ اَلْأَعْمَالِ شَيْءٌ تَرْكُهُ كُفْرٌ إِلَّا اَلصَّلَاةُ، مَنْ تَرَكَهَا فَهُوَ كَافِرٌ، وَقَدْ أَحَلَّ اَللَّهُ قَتْلَهُ.

La foi est actes et paroles, elle augmente et diminue, comme cela est venu : « **le plus complet des croyants en foi est celui dont le comportement est le meilleur** »[2]. Et celui qui délaisse la prière a mécru, et rien dans l'abandon d'un acte ne cause la mécréance de la personne, excepté la prière. Celui qui la délaisse est mécréant et Allah a rendu licite de le tuer.

12

خَيْرُ هَذِهِ اَلْأُمَّةِ بَعْدَ نَبِيِّهَا أَبُو بَكْرٍ اَلصِّدِّيقُ، ثُمَّ عُمَرُ بْنُ اَلْخَطَّابِ، ثُمَّ عُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ

Le meilleur de cette communauté après son prophète est Abû Bakr, puis 'Umar ibn al-Khattâb, puis 'Uthmân

وَخَيْرُ هَذِهِ اَلْأُمَّةِ بَعْدَ نَبِيِّهَا أَبُو بَكْرٍ اَلصِّدِّيقُ، ثُمَّ عُمَرُ بْنُ اَلْخَطَّابِ، ثُمَّ عُثْمَانُ بْنُ عَفَّانَ نُقَدِّمُ هَؤُلَاءِ اَلثَّلَاثَةَ كَمَا قَدَّمَهُمْ أَصْحَابُ رَسُولِ اَللَّهِ صلى

[1] - الترمذي: الرضاع (1162) , وأحمد (250/2) , والدارمي: الرقاق (2792).

[2] Rapporté par at-Tirmidhî (1162) , Ahemd (2/250) et ad-Dârimî (2792).

الله عليه و سلم ، لَمْ يَخْتَلِفُوا فِي ذَلِكَ، ثُمَّ بَعْدَ هَؤُلَاءِ اَلثَّلَاثَةِ أَصْحَابُ اَلشُّورَى اَلْخَمْسَةُ: عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ، وَطَلْحَةُ، وَالزُّبَيْرُ، وَعَبْدُ اَلرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ، وَسَعْدٌ، كُلُّهُمْ يَصْلُحُ لِلْخِلَافَةِ، وَكُلُّهُمْ إِمَامٌ، وَنَذْهَبُ فِي ذَلِكَ إِلَى حَدِيثِ اِبْنِ عُمَرَ: كُنَّا نَعُدُّ وَرَسُولُ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم حَيٌّ وَأَصْحَابُهُ مُتَوَافِرُونَ أَبُو بَكْرٍ ثُمَّ عُمَرُ ثُمَّ عُثْمَانُ ثُمَّ نَسْكُتُ [3] ثُمَّ مِنْ بَعْدِ أَصْحَابِ اَلشُّورَى أَهْلُ بَدْرٍ مِنْ اَلْمُهَاجِرِينَ، ثُمَّ أَهْلُ بَدْرٍ مِنْ اَلْأَنْصَارِ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم عَلَى قَدْرِ اَلْهِجْرَةِ وَالسَّابِقَةِ، أَوَّلًا فَأَوَّلًا، ثُمَّ أَفْضَلُ اَلنَّاسِ بَعْدَ هَؤُلَاءِ أَصْحَابُ رَسُولِ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم ، اَلْقَرْنُ اَلَّذِي بُعِثَ فِيهِمْ. وَكُلُّ مَنْ صَحِبَهُ سَنَةً أَوْ شَهْرًا أَوْ يَوْمًا أَوْ سَاعَةً، أَوْ رَآهُ فَهُوَ مِنْ أَصْحَابِهِ، لَهُ مِنْ اَلصُّحْبَةِ عَلَى قَدْرِ مَا صَحِبَهُ، وَكَانَتْ سَابِقَتُهُ مَعَهُ، وَسَمِعَ مِنْهُ، وَنَظَرَ إِلَيْهِ نَظْرَةً، فَأَدْنَاهُمْ صُحْبَةً هُوَ أَفْضَلُ مِنْ اَلْقَرْنِ اَلَّذِينَ لَمْ يَرَوْهُ، وَلَوْ لَقُوا اَللَّهَ بِجَمِيعِ اَلْأَعْمَالِ، كَانَ هَؤُلَاءِ اَلَّذِينَ صَحِبُوا اَلنَّبِيَّ صلى الله عليه و سلم وَرَأَوْهُ وَسَمِعُوا مِنْهُ، وَمَنْ رَآهُ بِعَيْنِهِ وَآمَنَ بِهِ وَلَوْ سَاعَةً، أَفْضَلُ لِصُحْبَتِهِ مِنْ اَلتَّابِعِينَ، وَلَوْ عَمِلُوا كُلَّ أَعْمَالِ اَلْخَيْرِ.

Le meilleur de cette communauté après son prophète est Abû Bakr, puis ‘Umar ibn al-Khattâb, puis ‘Uthmân. Nous mettons en premiers ces trois-là, tout comme l’ont faits les compagnons du Prophète et ils n’ont pas divergés en cela. Puis après ces trois-là viennent les cinq compagnons ayant assistés à la consultation : ‘Alî ibn Abî Tâlib, et Talha, et Az-Zubayr, et ‘Abder-Rahmân ibn ‘Awf, et Sa’d, et chacun d’un était apte à devenir calife, chacun était un imam. Et nous nous appuyons pour cela sur le hadith de Ibn ‘Umar : « **Nous énumérions les**

[3] - أحمد (14/2).

compagnons (selon leur mérite) alors que le Prophète était encore vivant, et les compagnons étaient nombreux (et nous citions) : Abû Bakr, puis ‘Umar, puis ‘Uthmân, puis nous nous taisions »[4]. Après les compagnons de la consultation, vient les gens de Badr parmi les mecquois, puis les gens de Badr parmi les médinois, parmi les compagnons du Prophète selon s’ils étaient mecquois ou médinois, et selon leur ancienneté dans l’islam. Puis les meilleurs après les compagnons du Prophète : les gens du siècle au cours duquel il fut envoyé. Toute personne ayant côtoyé le Prophète une année, ou un mois, ou une heure, ou l’a juste aperçu, chacun d’eux aura du rang de compagnon ce qu’il a côtoyé le Prophète , de l’antériorité de la compagnie avec lui, et selon ce qu’il a entendu, ou qu’il a vu, et le moindre en degré de tous les compagnons (vis-à-vis de tout cela) est meilleur que toute personne qui ne l’a pas fréquenté, même s’il rencontre Allah avec les meilleures œuvres, car quiconque parmi ceux qui ont fréquenté le Prophète l’ont vu et ont rapporté de lui, et entendu de lui, et ceux qui l’ont vu de leurs propres yeux, puis crurent en lui, même une seule heure, sont les meilleurs, en compagnie, que tous les successeurs, même si leurs œuvres sont remplies de bien.

13

السَّمْعُ وَالطَّاعَةُ لِلْأَئِمَّةِ وَأَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ

L’écoute et l’obéissance aux imams et au dirigeant des musulmans

وَالسَّمْعُ وَالطَّاعَةُ لِلْأَئِمَّةِ وَأَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ الْبَرِّ وَالْفَاجِرِ، وَمَنْ وَلِيَ اَلْخِلَافَةَ، وَاجْتَمَعَ اَلنَّاسُ عَلَيْهِ، وَرَضُوا بِهِ، وَمَنْ عَلَيْهِمْ بِالسَّيْفِ حَتَّى صَارَ خَلِيفَةً،

[4] Ahemd (2/14).

وَسُمِّيَ أَمِيرَ اَلْمُؤْمِنِينَ، وَالْغَزْوُ مَاضٍ مَعَ اَلْأَمِيرِ إِلَى يَوْمِ اَلْقِيَامَةِ البَرِّ وَالْفَاجِرِ لَا يُتْرَكُ. وَقِسْمَةُ اَلْفَيْءِ وَإِقَامَةُ اَلْحُدُودِ إِلَى اَلْأَئِمَّةِ مَاضٍ لَيْسَ لِأَحَدٍ أَنْ يَطْعَنَ عَلَيْهِمْ، وَلَا يُنَازِعُهُمْ، وَدَفْعُ اَلصَّدَقَاتِ إِلَيْهِمْ جَائِزَةٌ نَافِذَةٌ، مَنْ دَفَعَهَا إِلَيْهِمْ أَجْزَأَتْ عَنْهُ، بَرًّا كَانَ أَوْ فَاجِرًا. وَصَلَاةُ اَلْجُمْعَةِ خَلْفَهُ وَخَلْفَ مَنْ وَلَّاهُ، جَائِزَةٌ بَاقِيَةٌ تَامَّةٌ رَكْعَتَيْنِ، مَنْ أَعَادَهُمَا فَهُوَ مُبْتَدِعٌ تَارِكٌ لِلْآثَارِ، مُخَالِفٌ لِلسُّنَّةِ، لَيْسَ لَهُ مِنْ فَضْلِ اَلْجُمْعَةِ شَيْءٌ ؛ إِذَا لَمْ يَرَ اَلصَّلَاةَ خَلْفَ اَلْأَئِمَّةِ مَنْ كَانُوا بَرِّهِمْ وَفَاجِرِهِمْ. فَالسُّنَّةُ: بِأَنْ يُصَلِّيَ مَعَهُمْ رَكْعَتَيْنِ، وَيَدِينَ بِأَنَّهَا تَامَّةٌ، لَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ مِنْ ذَلِكَ شَكٌّ. وَمَنْ خَرَجَ عَلَى إِمَامٍ مِنْ أَئِمَّةِ اَلْمُسْلِمِينَ وَقَدْ كَانَ اَلنَّاسُ اِجْتَمَعُوا عَلَيْهِ وَأَقَرُّوا لَهُ بِالْخِلَافَةِ، بِأَيِّ وَجْهٍ كَانَ، بِالرِّضَا أَوْ بِالْغَلَبَةِ – فَقَدْ شَقَّ هَذَا اَلْخَارِجُ عَصَا اَلْمُسْلِمِينَ، وَخَالَفَ اَلْآثَارَ عَنْ رَسُولِ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم: فَإِنْ مَاتَ اَلْخَارِجُ عَلَيْهِ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً. وَلَا يَحِلُّ قِتَالُ اَلسُّلْطَانِ وَلَا اَلْخُرُوجُ عَلَيْهِ لِأَحَدٍ مِنْ اَلنَّاسِ، فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَهُوَ مُبْتَدِعٌ عَلَى غَيْرِ اَلسُّنَّةِ وَالطَّرِيقِ.

Et l’écoute et l’obéissance aux imams et au dirigeant des musulmans, qu’il soit pieux ou pervers, à toute personne accédant au pouvoir, et autour de qui les gens sont réunis, et dont ils sont satisfaits, même s’il a pris le dessus par l’épée, jusqu’à devenir calife, il sera appelé commandeur des croyants. Les guerres s’effectuent avec les dirigeants, et ce jusqu’au jour de la résurrection, qu’ils soient pieux ou pervers. Le partage du butin, et l’application des sentences restent sous la décision du dirigeant, et personne n’a le droit de les insulter, ni les contester. Le versement de l’aumône légale est autorisé et valide. Celui qui la leur donne s’en est acquitté, que le dirigeant soit pieux ou pervers. Et la prière du vendredi derrière tout dirigeant est autorisée et subsiste, et elle est de deux unités de prière, et celui qui

les recommence une seconde fois est un innovateur qui a délaissé les textes, il a divergé de la sunna et il n'aura aucune part du mérite de la prière du vendredi, s'il estime qu'il ne faut pas prier derrière les imams, qui soient-ils, pieux ou pervers. La sunna : c'est certes de prier deux unités de prière avec eux, et de la considérer comme étant complète, et de n'avoir dans la poitrine aucun doute sur cela. Et celui qui se rebelle contre un parmi les dirigeants des musulmans, un parmi ceux dont les gens sont réunis autour de lui, et reconnaissent son autorité, de quelque manière que ce soit [par l'agrément ou par la force], celui-là a certes brisé l'unité des musulmans, et divergé des textes rapportés du Prophète et si ce kharijite meurt ainsi, il meurt d'une mort antéislamique. Et il n'est pas autorisé de combattre le gouverneur, ni de sortir contre lui, et celui qui fait cela est un innovateur qui est sur une voie autre que la sunna et la bonne voie.

14

قِتَالُ اَللُّصُوصِ وَالْخَوَارِجِ

Combattre les voleurs et les kharijites

وَقِتَالُ اَللُّصُوصِ وَالْخَوَارِجِ جَائِزٌ إِذَا عَرَضُوا لِلرَّجُلِ فِي نَفْسِهِ وَمَالِهِ، فَلَهُ أَنْ يُقَاتِلَ عَنْ نَفْسِهِ وَمَالِهِ، وَيَدْفَعُ عَنْهَا بِكُلِّ مَا يَقْدِرُ، وَلَيْسَ لَهُ إِذَا فَارَقُوهُ أَوْ تَرَكُوهُ أَنْ يَطْلُبَهُمْ، وَلَا يَتْبَعَ آثَارَهُمْ، لَيْسَ لِأَحَدٍ إِلَّا اَلْإِمَامَ أَوْ وُلَاةَ اَلْمُسْلِمِينَ، إِنَّمَا لَهُ أَنْ يَدْفَعَ عَنْ نَفْسِهِ فِي مَقَامِهِ ذَلِكَ، وَيَنْوِي بِجُهْدِهِ أَنْ لَا يَقْتُلَ أَحَدًا، فَإِنْ مَاتَ عَلَى يَدَيْهِ فِي دَفْعِهِ عَنْ نَفْسِهِ فِي اَلْمَعْرَكَةِ فَأَبْعَدَ اَللَّهُ اَلْمَقْتُولَ، وَإِنْ قُتِلَ هَذَا فِي تِلْكَ اَلْحَالِ وَهُوَ يَدْفَعُ عَنْ نَفْسِهِ وَمَالِهِ، رَجَوْتُ لَهُ اَلشَّهَادَةَ، كَمَا جَاءَ فِي اَلْأَحَادِيثِ وَجَمِيعِ اَلْآثَارِ فِي هَذَا إِنَّمَا أُمِرَ بِقِتَالِهِ، وَلَمْ يُؤْمَرْ بِقَتْلِهِ وَلَا اِتِّبَاعِهِ، وَلَا يُجْهِزُ عَلَيْهِ إِنْ صُرِعَ أَوْ كَانَ رِيحًا، وَإِنْ أَخَذَهُ أَسِيرًا

فَلَيْسَ لَهُ أَنْ يَقْتُلَهُ، وَلَا يُقِيمَ عَلَيْهِ اَلْحَدَّ، وَلَكِنْ يَرْفَعُ أَمْرَهُ إِلَى مَنْ وَلَّاهُ اَللَّهُ، فَيَحْكُمُ فِيهِ.

Et combattre les voleurs et les kharijites est permis, s'ils exposent leur mal dans les personnes ou les biens. Il doit être combattu dans sa personne et ses biens, et être combattu par cette personne selon sa capacité. S'il s'échappe ou s'enfuit, il ne faut pas le poursuivre, ni suivre ses traces. Cela n'appartient qu'à l'imam ou au dirigeant musulman. Il convient à la personne de se défendre dans ces limites-ci, et d'avoir comme intention dans cet effort-ci de ne tuer personne. S'il (le kharijite) meurt entre les mains de sa victime qui tentait de le repousser, et ce sur le champ de bataille, alors c'est Allah qui a éloigné le tué, et si c'est l'autre homme qui meurt dans cet état, alors qu'il protégeait ses biens et sa personne, alors j'espère pour lui le martyr. Comme cela est venu dans les hadiths, et un ensemble de textes à ce sujet, il n'est certes demandé que de le combattre, et non pas de le tuer ou de le pourchasser. Il ne doit pas être mis à mort s'il est juste assommé ou blessé. Et s'il est fait prisonnier, il n'est pas non plus permis de le tuer, ni de lui appliquer une peine légale. Il convient uniquement de porter cette affaire devant celui qu'Allah a désigné (le gouverneur), afin qu'il tranche sur cela.

15

لا نَشْهَدُ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَهْلِ اَلْقِبْلَةِ بِعَمَلٍ يَعْمَلُهُ بِجَنَّةٍ وَلَا نَارٍ

Nous n'attestons pas du paradis ou du feu de l'enfer à quiconque agit d'un acte, parmi les gens de la qibla.

وَلَا نَشْهَدُ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَهْلِ اَلْقِبْلَةِ بِعَمَلٍ يَعْمَلُهُ بِجَنَّةٍ وَلَا نَارٍ نَرْجُو لِلصَّالِحِ وَنَخَافُ عَلَيْهِ، وَنَخَافُ عَلَى اَلْمُسِيءِ اَلْمُذْنِبِ، وَنَرْجُو لَهُ رَحْمَةَ اَللَّهِ. وَمَنْ لَقِيَ

اَللَّهَ بِذَنْبٍ يَجِبُ لَهُ بِهِ اَلنَّارُ تَائِبًا غَيْرَ مُصِرٍّ عَلَيْهِ فَإِنَّ اَللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ، وَيَقْبَلُ اَلتَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ، وَيَعْفُو عَنْ اَلسَّيِّئَاتِ، وَمَنْ لَقِيَهُ وَقَدْ أُقِيمَ عَلَيْهِ حَدُّ ذَلِكَ اَلذَّنْبِ فِي اَلدُّنْيَا، فَهُوَ كَفَّارَتُهُ، كَمَا جَاءَ فِي اَلْخَبَرِ عَنْ رَسُولِ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم ، وَمَنْ لَقِيَهُ مُصِرًّا غَيْرَ تَائِبٍ مِنْ اَلذُّنُوبِ اَلَّتِي قَدْ اِسْتَوْجَبَ بِهَا اَلْعُقُوبَةَ فَأَمْرُهُ إِلَى اَللَّهِ، إِنْ شَاءَ عَذَّبَهُ، وَإِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُ، وَمِنْ لَقِيَهُ وَهُوَ كَافِرٌ عَذَّبَهُ وَلَمْ يَغْفِرْ لَهُ.

Nous n'attestons pas du paradis ou du feu de l'enfer à quiconque agit d'un acte, parmi les gens de la qibla. Nous espérons pour le bon, et nous craignons pour lui, et nous craignons pour le désobéissant, et nous espérons pour lui la miséricorde d'Allah. Et celui qui rencontre Allah avec un péché qui exige un châtiment par le feu, mais qui n'a pas persisté dans cet acte : Allah lui pardonnera et Il accepte le repentir de Ses serviteurs, et Il efface les péchés. Celui qui rencontre Allah alors qu'on lui a appliqué la sentence liée à son péché, alors qu'il était ici-bas, elle lui sera comptée comme une expiation, comme cela nous est parvenu des paroles du Messager d'Allah. Quant à celui qui Le rencontrera ayant persisté et ne s'étant pas repenti des péchés entraînant un châtiment, son cas appartient à Allah : s'Il veut, Il le châtiera, et s'Il veut, Il lui pardonnera. Quant à celui qui Le rencontrera mécréant, Il le châtiera et ne lui pardonnera pas.

16

الرَّجْمُ حَقٌّ عَلَى مَنْ زَنَا وَقَدْ أَحْصَنَ

Et la lapidation s'applique au fornicateur marié, s'il avoue

وَالرَّجْمُ حَقٌّ عَلَى مَنْ زَنَا وَقَدْ أَحْصَنَ إِذَا اِعْتَرَفَ أَوْ قَامَتْ عَلَيْهِ بَيِّنَةٌ، وَقَدْ رَجَمَ رَسُولُ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم وَقَدْ رَجَمَتْ اَلْأَئِمَّةُ اَلرَّاشِدُونَ.

Et la lapidation s'applique au fornicateur marié, s'il avoue ou s'il la preuve est levée sur lui. Le messager d'Allah a pratiqué la lapidation, tout comme l'ont pratiquée les califes bien guidés.

17

النفاق وانتقاص الصحابة

L'hypocrisie et la diminution de la valeur des Compagnons

وَمَنْ اِنْتَقَصَ أَحَدًا مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم ، أَوْ أَبْغَضَهُ بِحَدَثٍ كَانَ مِنْهُ، أَوْ ذَكَرَ مَسَاوِئَهُ كَانَ مُبْتَدِعًا، حَتَّى يَتَرَحَّمَ عَلَيْهِمْ جَمِيعًا، وَيَكُونُ قَلْبُهُ لَهُمْ سَلِيمًا. وَالنِّفَاقُ هُوَ: اَلْكُفْرُ، أَنْ يَكْفُرَ بِاَللَّهِ وَيَعْبُدَ غَيْرَهُ، ويُظْهِرَ اَلْإِسْلَامَ فِي اَلْعَلَانِيَةِ، مِثْلَ اَلْمُنَافِقِينَ اَلَّذِينَ كَانُوا عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم. وَقَوْلُهُ صلى الله عليه و سلم: ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَهُوَ مُنَافِقٌ [5] هَذَا عَلَى اَلتَّغْلِيظِ، نَرْوِيهَا كَمَا جَاءَتْ، وَلَا نُفَسِّرُهَا. وَقَوْلُهُ صلى الله عليه و سلم: لَا تَرْجِعُوا بَعْدِي كُفَّارًا ضُلَّالًا يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ رِقَابَ بَعْضٍ [6] وَمِثْلُ: إِذَا اِلْتَقَى اَلْمُسْلِمَانِ بِسَيْفَيْهِمَا فَالْقَاتِلُ وَالْمَقْتُولُ فِي

[5] - النسائي: الإيمان وشرائعه (5023).
[6] - البخاري: العلم (121) , ومسلم: الإيمان (65) , والنسائي: تحريم الدم (4131) , وابن ماجه: الفتن (3942) , وأحمد (358/4) , والدارمي: المناسك (1921).

ٱلنَّارِ [7] وَمِثْلُ: سِبَابُ ٱلْمُسْلِمِ فُسُوقٌ وَقِتَالُهُ كُفْرٌ [8] وَمِثْلُ: مَنْ قَالَ لِأَخِيهِ يَا كَافِرُ فَقَدْ بَاءَ بِهَا أَحَدُهُمَا [9] وَمِثْلُ: كُفْرٌ بِاَللَّهِ تَبَرُّؤٌ مِنْ نَسَبٍ وَإِنْ دَقَّ [10] وَنَحْوُ هَذِهِ ٱلْأَحَادِيثِ مِمَّا قَدْ صَحَّ وحُفِظَ، فَإِنَّا نُسَلِّمُ لَهُ، وَإِنْ لَمْ نَعْلَمْ تَفْسِيرَهَا، وَلَا نَتَكَلَّمْ فِيهَا، وَلَا نُجَادِلْ فِيهَا، وَلَا نُفَسِّرْ هَذِهِ ٱلْأَحَادِيث إِلَّا مِثْلَ مَا جَاءَتْ، لَا نَرُدُّهَا إِلَّا بِأَحَقَّ مِنْهَا.

Et celui qui diminue en mérite un parmi les compagnons du messager d'Allah ou le déteste pour un événement qui lui est arrivé, ou encore qui mentionne ses mauvaises actions, celui-là est un innovateur jusqu'à ce qu'il invoque la miséricorde d'Allah en faveur d'eux tous, et que son cœur soit pur à leur égard. L'hypocrisie est la mécréance, et c'est de mécroire en Allah, d'adorer autre que Lui, et de faire apparaître l'islam en apparence, à l'exemple des hypocrites qui vivaient à l'époque du Prophète (sallallahou 'aleyhi wa salam). Et sa parole : « **Trois caractéristiques, celui qui les réunit en lui est un véritable hypocrite** »[11]. Ceci est un traitement dur : nous rapportons cette parole comme elle est venue, nous ne la commentons pas. Et sa parole : « **Ne redevenez pas mécréants égarés, après ma venue, les uns frappant les cous des autres** »[12]. De même : « **Si deux musulmans se rencontrent avec leurs épées, le tueur et le tué sont en enfer** »[13]. De même : « **Insulter le musulman est une**

---

7 - البخاري: الإيمان (31) , ومسلم: الفتن وأشراط الساعة (2888) , والنسائي: تحريم الدم (4122) , وأبو داود: الفتن والملاحم (4268) , وابن ماجه: الفتن (3965) , وأحمد (51/5).

8 - البخاري: الإيمان (48) , ومسلم: الإيمان (64) , والترمذي: البر والصلة (1983) , والنسائي: تحريم الدم (4108) , وابن ماجه: المقدمة (69) , وأحمد (385/1).

9 - البخاري: الأدب (6104) , ومسلم: الإيمان (60) , والترمذي: الإيمان (2637) , وأبو داود: السنة (4687) , وأحمد (44/2) , ومالك: الجامع (1844).

10 - ابن ماجه: الفرائض (2744) , وأحمد (215/2).

11 An-Nassâ'î (5023).

12 Al-Boukhârî (121), Mouslim (65), an-Nassâ'î (4131), Ibn Mâjah (3942), Ahemd (4/358) et ad-Dârimî (1921).

13 Al-Boukhârî (31), Mousilm (2888), an-Nassâ'î (4122), Aboû Dâwoûd (4268), Ibn Mâjah (3965) et Ahemd (5/51).

perversion, et le combattre est de la mécréance »[14]. De même : « **Celui qui dit à son frère : « mécréant », certes l'un des deux a mérité cette appellation »**[15]. De même : « **Fait partie de la mécréance en Allah le fait de désavouer sa généalogie, même si elle est pauvre »**[16]. Comme ces hadiths, il y en a d'autres, authentiques et conservés dans les mémoires. Quant à nous, nous nous y soumettons même si nous n'en connaissons pas l'explication. Et nous ne parlons pas sans science à leur sujet et nous ne les prenons pas comme objet de polémique. Nous ne commentons pas ces hadiths, sauf comme ils sont venus. Nous ne les rejetons pas, si ce n'est par un hadith qui est plus authentique.

18

اَلْجَنَّةُ وَالنَّارُ مَخْلُوقَتَانِ

Le paradis et l'enfer sont deux créations

وَالْجَنَّةُ وَالنَّارُ مَخْلُوقَتَانِ قَدْ خُلِقَتَا، كَمَا جَاءَ عَنْ رَسُولِ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم: دَخَلْتُ اَلْجَنَّةَ فَرَأَيْتُ قَصْرًا. (17) وَ رَأَيْتُ اَلْكَوْثَرَ (18) وَ اِطَّلَعْتُ فِي اَلْجَنَّةِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا... (19) كَذَا، وَاِطَّلَعْتُ فِي اَلنَّارِ فَرَأَيْتُ ... كَذَا وَكَذَا، فَمَنْ زَعَمَ أَنَّهُمَا لَمْ تُخْلَقَا، فَهُوَ مُكَذِّبٌ بِالْقُرْآنِ وَأَحَادِيثِ رَسُولِ اَللَّهِ صلى الله عليه و سلم ، وَلَا أَحْسَبُهُ يُؤْمِنُ بِالْجَنَّةِ وَالنَّارِ.

---

[14] Al-Boukhârî (48), Mouslim (64), at-Tirmidhî (1983), an-Nassâ'î (4108), Ibn Mâjah (69) et Ahemd (1/385).
[15] Al-Boukhârî (6104), Mouslim (60), at-Tirmidhî (2637), Aboû Dâwoûd (4687), Ahemd (2/44) et Mâlik (1844).
[16] Ibn Mâjah (2744) et Ahemd (2/215).
17 - البخاري: النكاح (5226) , ومسلم: فضائل الصحابة (2394) , وأحمد (372/3).
18 - البخاري: تفسير القرآن (4964) , والترمذي: تفسير القرآن (3359) , وأحمد (164/3).
19 - البخاري: بدء الخلق (3241) , والترمذي: صفة جهنم (2603) , وأحمد (437/4).

Et le paradis et l'enfer sont deux créations, déjà existantes, comme cela est parvenu du messager d'Allah (sallallahou 'aleyhi wa salam) : « **Je suis rentré dans le paradis, et j'y ai vu un palais** », « **on m'a exposé le paradis et j'ai vu que la plupart de ses habitants [...] sont ainsi** », et « **On m'a exposé l'enfer, et j'ai vu ceci et cela** »[20]. Celui qui prétend qu'ils n'existent pas encore a démenti le coran et les hadiths du messager d'Allah et je ne le considère pas comme étant croyant en le paradis et l'enfer.

19

مَنْ مَاتَ مِنْ أَهْلِ اَلْقِبْلَةِ مُوَحِّدًا يُصَلَّى عَلَيْهِ، وَيُسْتَغْفَرُ لَهُ

Celui parmi les gens de la qibla qui meurt musulman, on prie sur lui et on implore le pardon d'Allah en sa faveur

وَمَنْ مَاتَ مِنْ أَهْلِ اَلْقِبْلَةِ مُوَحِّدًا يُصَلَّى عَلَيْهِ، وَيُسْتَغْفَرُ لَهُ وَلَا يُحْجَبُ عَنْهُ اَلِاسْتِغْفَارُ، وَلَا تُتْرَكُ اَلصَّلَاةُ عَلَيْهِ لِذَنْبٍ أَذْنَبَهُ صَغِيرًا كَانَ أَوْ كَبِيرًا، أَمْرُهُ إِلَى اَللَّهِ تَعَالَى.

Celui parmi les gens de la qibla qui meurt musulman, on prie sur lui, on implore le pardon d'Allah en sa faveur, et on ne le prive pas de la demande de pardon en sa faveur, et on ne délaisse pas la prière sur lui à cause de péchés commis, petits soient-ils ou grands, et son cas incombe à Allah.

[20] Al-Boukhârî (3241), at-Tirmidhî (2603) et Ahemd (4/437).